

Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Polisens tillsyn över transporter av farligt gods;

RPSFS 2000:11
FAP 338-1

beslutade den 5 juni 2000.

Utkom från trycket
den 30 juni 2000

Rikspolisstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 25 § tredje stycket förordningen (1982:923) om transport av farligt gods samt beslutar allmänna råd.

1 kap. Allmänt

1 § Enligt 25 § förordningen (1982:923) om transport av farligt gods är Polisen ansvarig för tillsynen av landtransporter av farligt gods med undantag för järnvägstransporter.

Polisen har ansvar för tillsynen från det att gods är avskilt för transport hos avsändaren till dess att det har nått mottagaren. Dessutom ansvarar Polisen för tillsynen av lastning och lossning samt för företagens och myndigheternas utbildningsrutiner.

Allmänna råd

För att avgränsa Tullverkets och Polisens tillsynsområden från varandra har Rikspolisstyrelsen träffat en överenskommelse med Tullverkets huvudkontor med följande innebörd.

Vid *sjögränsen* utövar Tullverket tillsyn över fordon och andra last-enheter som inkommer med fartyg inom ett område som omfattar på och avfartsramper till fartyg, områden i omedelbar anslutning till dessa samt områden för färjeterminaler.

Vid *landgränserna* utövar Tullverket tillsyn över gränsöverskridande vägtransporter på tullvägar inom kontrollzoner som har upprättats vid gränserna mot Finland och Norge enligt lagen (1959:590) om gränstullsamarbete med annan stat. Av detta följer att både Tullverket och Polisen kan utöva tillsyn över transporter av farligt gods inom dessa kontrollzoner.

Om det föreligger behov av att fastställa noggrant avgränsade tillsynsområden, bör samråd ske med Tullverket.

¹Jfr rådets direktiv 95/50/EG av den 6 oktober 1995 om enhetliga förfaranden för kontroller av vägtransporter av farligt gods (EGT nr L 249, 17.10.1995, s. 35, Celex 395L0050).

2 kap. Tillsynsområde

1 § Tillsynen över transporter av farligt gods skall utövas på väg, i terräng eller vid terminaler och andra liknande lastningsställen varifrån väg- och terrängtransporter av farligt gods utgår eller där farligt gods mottages.

De platser som väljs för tillsynen skall vara så beskaffade att fel och brister som kan föranleda förbud i förekommande fall kan rättas till på platsen.

Tillsynen skall ske slumpvis på ett sådant sätt att en representativ del av transporter av farligt gods blir föremål för kontroll.

Tillsynen får i det enskilda fallet inte ta oskäligt lång tid.

Allmänna råd

Tillsynsverksamheten bör organiseras så att effektivitet och regelbundenhet uppnås. Samverkan bör ske över länsgränserna.

Räddningsverket har rekommenderat att en organiserad samverkan mellan de olika tillsynsmyndigheterna bör etableras i varje län och att respektive länspolismästare därvid åtar sig att aktivt samordna verksamheten. Vid planeringen bör det beaktas att verksamheten kräver särskilda kunskaper och erfarenheter hos de poliser som skall utöva tillsynen.

3 kap. Behörighet m.m.

1 § Endast en polis som har genomgått den av Rikspolisstyrelsen beslutade utbildningen i tillsyn över väg- och terrängtransporter av farligt gods är behörig att utöva sådan tillsyn. För att bibehålla behörigheten skall han eller hon därutöver genomgå en av Rikspolisstyrelsen beslutad årlig fortbildning.

Allmänna råd

För att få till stånd en effektiv kontroll av tillsynen bör det vid varje polismyndighet finnas en specialistkompetens för tillsyn över transport av farligt gods. Denna kompetens kan delas mellan flera myndigheter och bör vara en interregional stödfunktion.

Endast poliser med många års erfarenhet av tillsynsarbete och instruktörsverksamhet bör komma i fråga till denna specialistbefattning.

Dessa poliser bör hålla sig väl underrättade om utvecklingen i frågor som rör farligt gods, upprätthålla och utveckla såväl interna som externa kontakter inom ämnesområdet, svara för tillsynsutbildningen och rekryteringen av instruktörer samt delta i tillsynsverksamheten. Dessutom bör de vid behov bistå övriga tillsynsmän och vara beredda att lämna bistånd vid utredningar av olyckor där farligt gods har varit inblandat.

2 § Polisens tillsyn över transporter av farligt gods skall utgöra ett led i den trafikövervakande verksamheten.

Tillsynen skall i huvudsak inriktas på kontroll av

- att godset är godkänt för transport
- att föreskrivna handlingar medförs
- att föreskriven utrustning medförs
- att rätt fordonstyp eller förpackning används
- att fordon, lastenheter och kollar är märkta och försedda med etiketter på föreskrivet sätt
- att godkännandemärkning finns på tankar, tankcontainrar och emballage
- att bestämmelser om samlastning och lastsäkring har följts
- att det inte förekommer sådana läckage eller andra brister som kan upptäckas utan ingående undersökning samt
- att tankar inte är överfyllda

3 § Polisen skall också utföra kontroll av lastnings- och lossningsrutiner samt kontrollera att föreskriven utbildning har genomförts i företag och berörda myndigheter.

4 § Föreläggande eller förbud som avses i 13 § lagen (1982:821) om transport av farligt gods får endast meddelas av en polis som är behörig att utöva tillsyn över sådana transporter. Dennes befogenhet att fatta sådana beslut skall framgå av arbetsordning eller särskilt beslut.

Om det finns skäl att överväga vitesföreläggande eller förordnande om rättelse på den försumliges bekostnad, skall frågan överlämnas till polismyndigheten.

Allmänna råd

I många fall kan det vara tillräckligt att utforma ett föreläggande så att avsändaren eller transportören kan åtgärda bristerna på eget ansvar utan uppföljande kontroll av en polismyndighet.

Beslutstexterna i blanketterna (RPS 338.3.1-4) har utformats i enlighet med detta. Om det finns särskild anledning t.ex. då en polismyndighet har beslutat om förbud enligt 13 § lagen (1982:821) om transport av farligt gods eller har förelagt vite enligt samma lag bör beslutet i regel innefatta ett åläggande att styrka att förbudet eller vitesföreläggandet har åttlyts.

En polis utan särskild kompetens på området är behörig att hindra en sådan transport som avses i 26 § förordningen (1982:923) om tillsyn av farligt gods. Även om en polis med stöd av bestämmelserna har beslutat att hindra fortsatt transport kan han eller hon medge att det stoppade fordonet får föras till närmaste lämpliga uppställningsplats.

4 kap. Dokumentation

1 § Varje tillsynstillfälle skall dokumenteras på blankett (RPS 338.3.1-4). Exemplar 1 och 3 skall behållas av polismyndigheten. Exemplar 2 och 4 överlämnas till fordonsföraren bl.a. för att förenkla eller undvika ytterligare kontroll under samma transport.

Allmänna råd

Att en förare har exemplar av en kontrollblankett hindrar inte att särskilda kontroller utförs.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2000, då Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om polisens tillsyn över väg- och terrängtransporter av farligt gods, RPS FS 1996:10, skall upphöra att gälla.

På Rikspolisstyrelsens vägnar

OLOF EGERSTEDT

Anne-Marie Niklason
(Rättssekretariatet)